

1889

İngiltere'de dünyaya geldi.

Keystone stüdyolarına katıldı; seyircinin ilk olarak "Çocuk Oto Yarışları Venedik" tanıştığı "Serseri" karakterini yarattı.

1914

1919 Birkaç kişiyle United Artist'e ortak oldu.

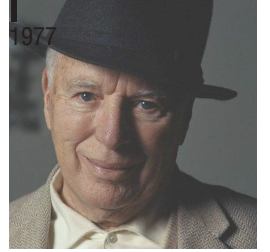
Ömür boyu Başarı Oscar'ı aldı.

1971

1910 ABD'ye gitti.

1917 Kendi stüdyosunu kurdu.

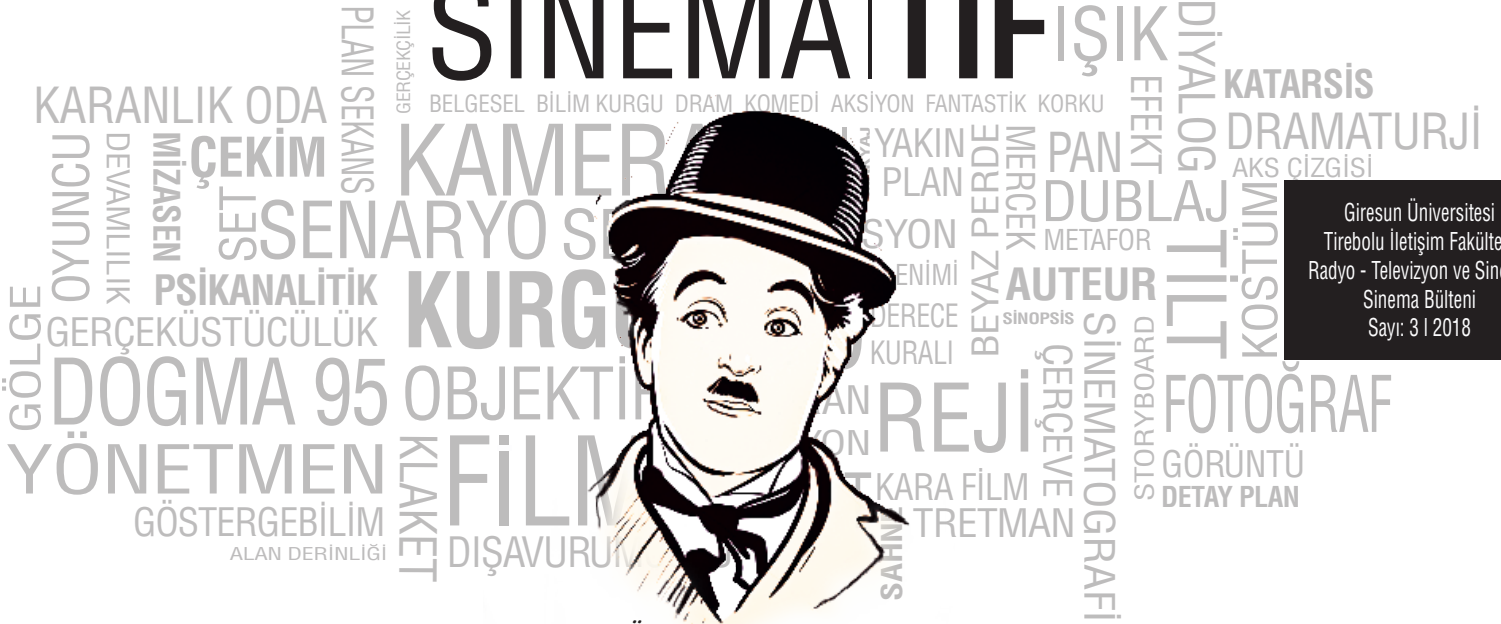
1952 Komünizmi desteklemekle suçlanıp İsviçre'ye taşındı.

1977

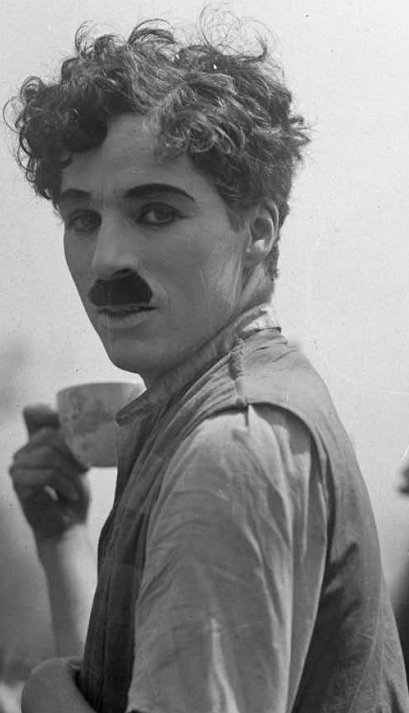
İsviçre'de öldü.

SİNEMA TİFİ

41. Ölüm Yıldönümü Anısına...

Giresun Üniversitesi
Tirebolu İletişim Fakültesi
Radyo - Televizyon ve Sinema
Sinema Bülteni
Sayı: 3 | 2018

Charlie Chaplin™

EMEĞİ GEÇENLER

İpek BAYIR
Esra ÇALLI
Şeyda YILMAZ
Ayşegül KUM
Yasin BALABAN
Mustafa AKGÜN
Mehmet KELEŞ
İbrahim KARTAL

DANIŞMAN

Öğr. Gör. Elif BAYER

Bu bülten
İsmail Bayrak
(Yayla Market)
desteği ile
çıkartılmaktadır.

"16 Nisan 1889 Londra'da dünyaya geldim. Babam usta bir güldürü oyuncusuydu. Annem operet şarkıcısıydı, daha sonra varyete tiyatrolarında çalıştım. Çocukluk yıllarımı Londra'nın yoksullar mahallesi East Side 'de geçirdim. Babam kendini içkiye verince evde ocak kaynamaz oldu. Sıcak bir çorba için, kardeşim Sidney birçok kez yardım kurumlarının kapısını çalmak zorunda kaldı. Ben onunla gidemiyordum, çünkü ikimiz aynı pabuçları ortaklaşa kullanıyorduk. Babam bizi büyük bir yoksullukla baş başa bırakarak öldü."

Annesinin akıl hastanesine yatması üzerine kardeşiyle birlikte kendini Londra'nın ara sokaklarında bulan Chaplin, iki yılını yetimhanede geçirdikten sonra çocuk dansçılarından oluşan bir gruba katılarak sekiz yaşında profesyonel oldu. On yaşında önce bir tahta kundura dansı gösterisinde, daha sonra da komik rollerde görüldü; 1908 de Fred Karno'nun dilsiz komedyenlerine katıldığında, sahne sanatlarının her dalında epey deneyim kazanmıştı.

Keystone'a, çocuklar arasında bir araba yarışı düzenlendiği haberi geldi. Sennett, Chaplin'e, gidip kendine komik bir kostüm bulmasını ve yarışın çekimi sırasında kameranın önünde dolaşmasını söyledi.

Şarlo Asker Birinci Dünya Savaşı'nı, siperlerde çarpışan bir erin gözünden verir. Savaş karşıtı barışçıl bir ileti içeren film Amerikan sisteminin çelişkilerini vurgulamaya yönelmesi noktasında Chaplin'in kimi çevrelere eleştirilmesinde sebep olmuştur. Dinsel bağnazlığa saldıran Hacı (1923), herkesten çok kendi çocukluğunun yoksulluk ve sıradan insanların gösterdiği yardımseverlik deneyimlerinin sızısı dinmeyen acılarının anlatan benzersiz, güçlü bir duygusal komedi Yumurcak (1921), gibi filmleri vardır.

Altına Hücum 'da (1925) Klondyke'i Altın arayıcılarının yoksulluğundan yola çıkararak büyük bir komedi yarattı. Chaplin hep bu filmiyle hatırlanmak istemiştir. 1928'de Sirkte' ki yazarlık, oyunculuk, yönetmenlik ve yapımcılık başarısı nedeniyle özel bir Oscar Ödülü kazandı.

Toplumsal suçlarla bireysel suçları karşılaştırdığı 1947, gösterimi durdurulan, Mösyö Verdu filminin sonunda kahramanın, askerleri ve silah sanayicilerini iğare ederek söylediği "bir cinayet bir canı yaratır milyonlarcası ise mukaddestir" diyalogu yer almaktadır.

Chaplin 1952'de ABD'ye döndüğü taktirde komünizm sempatisizliği ve ahlaki bozukluk nedeniyle yargılanacağı haberini alınca Sahne Işıkları galası için gittiği İsviçre'ye yerleşmeye karar verdi.

Bir dizi ticari anlamda başarısız filmler yaptıktan sonra "bir daha asla ayak basmayacağım" dediği ABD'ye 1972 yılında İkinci Özel Oscar Ödülü'nü almak üzere döndü. Chaplin'e bu ödül "hareketli resmin 20. yüzyılın sanat biçimi olmasında ki ölçülemez katkılarının ödürü" verilmişti.

1975'te Kraliçe II. Elizabeth'ten şövalye unvanını alarak Sir olan bir zamanların sokak

O da yarım gün içinde öteki komedyen arkadaşlarından aldığı pantolon, ceket, ayakkabı, takma bıyık ve bir de bastonla kılığını tamamladı. Ceketini dar ve kısa, pantolonu ise bol ve düşüktü. Melon bir şapka ile tamamlanan bu kostüm, Chaplin'in Londra sokaklarından anımsadığı yaşlı bir serserinin giysisinden esinlenerek ortaya çıkmıştı. Kibarlara özenen avare bir yoksulu canlandırıyor. Bunun üzerine; Karno kumpanyasının bir yıldızı olarak Birleşik devletlerle turne ederken, Keystone film şirketi Chaplin'e bir anlaşma önerdi.

Chaplin'in sinemaya ses ögesi girdikten sonra çekmesine karşın, konuşmaya yer vermeyip, yalnızca bir müzik kuşağı eklemekle yetindiği Şehir Işıkları (1931), artık bir sinema klasiğidir. Daha önceki filmlerinde Şarlo terk edildiğinde yeni bir umutla yola koyulurken bu filmde hüznü, umudu da yok eden bir yıkılmışlığa ulaşır. Ama Şarlo'nun yıkılmışlığa tepkisi yaman olacaktır. Chaplin bir sonra ki film Modern Zamanlar (1936), 1930'ların toplum düzenini acımasız bir biçimde eleştirdikten sonra Şarlo tipini noktalayacak ve sinema tarihinin benzersiz taşlamasını Büyük Diktatörü (1940) çevirecektir.

(Modern Zamanlar - 1936)

çocuğu Charlie Chaplin 1977 yılında bir soylu olarak öldü. Küçük Adam ya da Fransızların taktığı ve ülkemizde kabul görmüş adıyla Şarlo, çocuksu bir kıskançlıkla bu yaşama katılmak, uyum sağlamak konusunda büyük bir çaba sergiler. Üst sınıflara özenen bu karakter, onlardan araklanmış giysilerin içinde yoksulluğun ve küçümsemenin acı gerçeğine cesurca reddetmeye çalışır.

Chaplin güldürü ustasıdır ama aşırı güldürmekten kaçınır. Seyirciyi dakikalar boyunca güldürmeye, yer yer kopan içtenlikli kahkahaları yeğler. Fransız sinema kuramcısı Louis Delluc, Chaplin'i Moliere'e, sinema yazarı Elie Faure ise Shakespeare'e benzetir. İkisi de haklıdır çünkü Chaplin sinemanın, güldürüyle hüznü birleştirmeye başaran tek ustasıdır.

(Büyük Diktatör - 1940)